

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» Запорізької
обласної ради
28 лютого 2019 року № 7

Введено в дію 28 лютого 2019 року
Наказ ректора Хортицької національної академії
28 лютого 2019 року №35

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття другого (магістерського) рівня
зі спеціальності **227 Фізична терапія, ерготерапія**

на основі здобутого ступеня бакалавра, ОКР спеціаліста
за неспорідненими спеціальностями

Запоріжжя
2019

Укладачі:

Волкова С.С., кандидат педагогічних наук, професор;

Баришок Т.В., кандидат наук з фізичного виховання та спорту (спеціальність 24.00.03 «Фізична реабілітація»), доцент;

Бандуріна К.В., кандидат наук з фізичного виховання та спорту (спеціальність 24.00.03 «Фізична реабілітація»), доцент;

Одинець Т.Є., доктор наук з фізичного виховання та спорту (спеціальність 24.00.03 «Фізична реабілітація»), доцент;

Рецензент:

Статьєв С.І., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізичної реабілітації та здоров'я людини Класичного приватного університету

З М І С Т

Пояснювальна записка.....	4
Розділ I. Програма додаткового вступного випробування із дисципліни «Основи анатомії та фізіології людини».....	5
Розділ II. Орієнтовний перелік теоретичних завдань до додаткового вступного випробування із дисципліни «Основи анатомії та фізіології людини».....	13
Розділ III. Критерії оцінювання знань вступників	16
Розділ IV. Список рекомендованої літератури.....	17

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Додаткове вступне випробування із дисципліни «Основи анатомії та фізіології людини» проводиться при вступі для здобуття ступеня магістра на базі здобутого ступеня вищої освіти бакалавра, спеціаліста, магістра з метою встановлення рівня знань абітурієнтів з дисциплін медико-біологічного циклу «Анатомія людини», «Фізіологія людини», «Долікарська медична допомога у невідкладних станах», «Нейромоторні розлади», «М'язово-скелетні розлади», «Розлади серцево-судинної та дихальної систем»

Додаткове вступне випробування здійснюється протягом 90 хвилин та проводиться у формі письмового тестування.

Кожний варіант тестового вступного випробування складається з 25 завдань. В ході додаткового вступного випробування абітурієнти мають відповісти на 25 тестових питань.

Зміст завдань повною мірою відповідає програмним вимогам, які висуваються до підготовки фахівців за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Питання складено з урахуванням вимог до професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів та ерготерапевтів.

Курс складається з таких модулів:

1. Анатомія людини.
2. Фізіологія людини.
3. Долікарська медична допомога у невідкладних станах.
4. Нейромоторні розлади
5. М'язово-скелетні розлади
6. Розлади серцево-судинної та дихальної систем.

При розгляді питань вступнику необхідно продемонструвати: тісний взаємозв'язок фундаментальних та професійних знань, їх глибоке засвоєння; розуміння сучасного стану теорії дисциплін медико-біологічного циклу; необхідність системного комплексного підходу до аналізу загального стану людини.

Вступник має виявити системні знання з таких питань, як: поняття про норму анатомічного та фізіологічного розвитку людини, їх стисла характеристика будови та функцій окремих органів та систем організму людини, знання абітурієнтів про загальні нейромоторні, м'язово-скелетні розлади та розлади серцево-судинної та дихальної систем, характеристику відхилень стану здоров'я даних систем організму, причини відхилень та профілактиці розладів, знання про загальні принципи та логіку надання першої долікарської допомоги в мирний, військовий час та при масових ураженнях, десмургії, асептики та антисептики.

РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ АНАТОМІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ»

Зміст програми з дисципліни

Модуль 1

«Анатомія людини»

Тема 1. Скелет людини. Характеристика кісток та їх з'єднання

Поняття про скелет і його функції. Кістка, як складова частина скелету. Будова кістки. Особливості будови довгих (трубчатих), плоских, коротких, змішаних і повітроносних кісток. Синовіальні з'єднання (суглоби). Основні елементи суглоб а(суглобні поверхні, суглобний хрящ, суглобна капсула, суглобна порожнина, синовіальна рідина) і додаткові утворення суглобів. Класифікація суглобів по кількості кісток, що з'єднуються, формі суглобних поверхонь, кількості осей обертання і функціонального зв'язку.

Тема 2. Хребетний стовп

Відділи хребетного стовпа. Загальний план будови хребця. Особливості будови шийних, грудних і поперекових хребців. Будова крижів і куприка. З'єднання хребців: з'єднання тіл, дуг і відростків хребців. З'єднання кісток хребта. Його опорні і ресорні властивості. Грудна клітка. Кісткова основа грудної клітки. Будова ребер і грудини. З'єднання ребер із грудиною і хребетним стовпом.

Тема 3. Пояс верхньої кінцівки і вільна верхня кінцівка та пояс нижньої кінцівки і вільна нижня кінцівка

Кісткова основа верхньої кінцівки. Лопатка і ключиця. Плечова, ліктьова і променева кістки, кістки зап'ястку, п'ястку, пальців кисті, Грудино-ключичний і акроміально-ключичний суглоби. Плечовий, ліктьовий, проксимальний і дистальний променево-ліктьові суглоби, променевозап'ястковий суглоб, міжзап'ястковий суглоб, зап'ястково-п'ястковий суглоб, зап'ястково-п'ястковий суглоб великого пальця, п'ястково-фалангові суглоби, міжфалангові суглоби кисті, їхня будова, форма суглобних поверхонь, суглобна-капсула, суглобна порожнина, осі обертання і руху.

Кісткова основа нижньої кінцівки. Тазова кіста: клубова, сіднична, і лобкова. Стегнова кістка, надколінник, великогомілкова кістка, малогомілкова кістка, кістки стопи-кістки заплесни, плесни і фалангів пальців. Крижово-клубовий суглоб. Лобковий симфіз. Великий і малий таз. кульшовий і колінний суглоби, з'єднання кісток гомілки. Гомілковостопний суглоб; його будова, форма суглобових поверхонь, суглобна капсула, суглобна порожнина, зв'язковий апарат, допоміжні утворення, осі оберту і руху. Особливості будови зв'язкового апарату стопи: таранний, таранно-п'ястково-човноподібний, п'ястково-кубовидний, заплесноплесневий, плесневофаланговий та фалангові суглоби. Поздовжнє і поперечне склепіння стопи.

Тема 4. Скелетні м'язи

Функції м'язів. Форма м'язів: довгі, короткі, широкі, кільцеподібні м'язи. Сильні і спритні м'язи. Будова м'язів. Ендомізій, перимізій і власна фасція м'язу. Кровообіг і іннервація м'язів. Місця початку і прикріплення м'язів. М'язи-антагоністи і синергисти.

Тема 5. М'язи тулуба і шиї. Дихальні м'язи

Функції м'язів тулуба. М'язи, що виконують розгинання хребетного стовпа. Їхнє розташування, місця початку і прикріплення. М'язи, що беруть участь у згинанні шийного відділу хребетного стовпа. М'язи шиї: поверхневі; м'язи, що фіксуються на під'язичній кістці, і глибокі М'язи, що беруть участь у згинанні поперекового відділу хребетного стовпа. М'язи живота. Їхнє розташування, місця фіксації. Черевний прес.

Діафрагма, її положення, будова і функції. Міжреберні м'язи (зовнішні і внутрішні). М'язи видиху: м'язи живота, підреберні м'язи, поперечні м'язи грудної клітки. Жувальні м'язи. Функціональні групи м'язів, які виконують рухи нижньої щелепи.

Тема 6. М'язи, що беруть участь у рухах поясу верхньої та нижньої кінцівок

Рухи уперед, назад, униз, нагору в грудиноключичному суглобі і у рухах лопатки навколо сагітальної осі нижнім кутом усередину і назовні. Функціональні групи м'язів, що беруть участь у рухах в плечовому суглобі: згинанні, розгинанні, відведенні, приведенні, пронації, супінації. Функціональні групи м'язів, що беруть участь у рухах передпліччя в ліктьовому суглобі і променево-ліктьовому (проксимальному і дистальному) суглобах: згинанні, розгинанні, пронації і супінації. Функціональні групи м'язів, що беруть участь у рухах кисті: згинанні, розгинанні, відведенні і приведенні. М'язи, що беруть участь у рухах пальців кисті: згинанні, розгинанні, відведенні і приведенні. Проекція м'язів верхньої кінцівки на поверхню тіла людини.

Функціональні групи м'язів, що беруть участь у рухах стегна в кульшовому суглобі. Функціональні групи м'язів, що беруть участь у рухах гомілки в колінному суглобі. Функціональні групи м'язів, що беруть участь у рухах стопи. М'язи, що беруть участь у рухах пальців стопи. М'язи, що підтримують склепіння стопи. Проекція м'язів нижньої кінцівки на поверхню тіла людини.

Тема 7. Дихальна система та легені

Дихальні шляхи і легені. Порожнина носа. Носові ходи. Глотка як повітроносний шлях. Гортань. М'язи гортані. Трахея. Бронхи. Бронхіальне дерево. Положення, форма, поверхні, краї, частки і функції легень. Сегменти легень. Плевра. Проекція межі легень і плеври на поверхню тіла людини. Середостіння.

Тема 8. Серцево-судинна система

Класифікація судин. Відмінності артерій і вен. Капіляри. Шляхи мікроциркуляції крові: артеріола, прекапіляр, капіляр, посткапіляр і венула. Кола кровообігу: великий, малий і серцевий. Артерії. Аорта. Визначення місць пульсації великих артерій.

Будова серця та вен. Будова стінки серця: ендокард, міокард, епікард, перикард. Відділи серця – передсердя і шлуночки. Клапанний апарат серця. Провідна система серця і її функціональне значення. Верхня порожниста вена: розташування; вени, що її утворюють, і їхні протоки. Судини малого (легеневого) кола кровообігу. Легеневий стовбур, легеневі артерії, легеневі капіляри і легеневі вени. Особливості кровопостачання легень і циркуляції крові в малому колі кровообігу.

Тема 9. Центральна нервова система

Положення, форма і будова спинного мозку. Сегмент спинного мозку і його складові елементи: корінці, спинномозкові вузли, спинномозкові нерви. Гілки спинномозкового нерва. Центральний канал. Спинномозкові вузли і спинномозкові нерви. Оболонки спинного мозку: тверда, павутина, судинна.

Головний та кінцевий мозок. Відділи головного мозку. Стовбур мозку. Довгастий мозок. Задній мозок. Міст, його положення, будова і функції. Мозочок. Четвертий шлуночок мозку. Середній мозок. Проміжний мозок. Таламус, епіталамус, метаталамус і гіпоталамус. Поняття про ретикулярну формацію спинного мозку і стовбура мозку.

Півкулі великого мозку. Зовнішня будова півкуль: поверхні, борозни, частки, звивини. Сіра і біла речовина півкуль. Кора півкуль і її будова. Мозолисте тіло. Оболонки мозку: тверда, павутинна і судинна. Асоціативні, комісуральні і проєкційні шляхи.

Тема 10. Периферична нервова система

Спинномозкові нерви. Нервові сплетення. Шийне сплетення. Плечове сплетення. Поперекове сплетення. Крижове сплетення.

Частини вегетативної нервової системи. Вищі відділи вегетативної нервової системи. Периферичні центри вегетативної нервової системи в головному і спинному мозку. Симпатична частина вегетативної (автономної) нервової системи. Центри і периферична частина симпатичної нервової системи. Рефлекторна дуга симпатичної іннервації.

Модуль 2 «Фізіологія людини»

Тема 1. Формування і регуляція фізіологічних функцій організму

Обмін речовин. Організм і зовнішнє середовище. Гомеостаз, засоби його збереження. Асиміляції. Дисиміляції. Вплив середовища на організм. Фізіологічні коливання. Подразники і збудливість. Функціональна активність. Стан фізіологічного спокою, стан відносного фізіологічного спокою. Збудження, розповсюдження (проведення) збудження, зміна збудливості при протіканні одиночного циклу збудження, гальмування. Мембранний потенціал, Потенціал спокою.

Тема 2. Фізіологія нервово-м'язового апарату

Мотонейрон, аксон, синапс, кінцеві гілочки. Нервово-м'язова передача. Механізм і енергетика м'язового скорочення. АТФ, креатинфосфат, гліколіз. Форми м'язового скорочення. Напряга. Концентричний і ексцентричний типи скорочення. Фізіологічні показники функціонального стану нейрона. Збудливість нейрона. Мембранний потенціал.

Тема 3. Фізіологія центральної нервової системи

Центральна нервова система. Фізіологія нервової клітини. Нейрони (аферентні, еферентні). Черепно-мозкові нерви. Мотонейрони. Сприймаюча функція нейронів. Інтегративна функція нейрона. Ефекторна функція нейрона. Властивості нервових центрів. Гальмування в центральній нервовій системі. Пресинаптичне гальмування і

постсинаптичне. Домінанта. Взаємодія процесів збудження і гальмування в центральній нервовій системі.

Тема 4. Фізіологія вегетативної нервової системи (ВНС)

Симпатичний і парасимпатичний відділи вегетативної нервової системи. Центри парасимпатичного відділу. Центри симпатичного відділу. Ганглії ВНС. Особливості волокон вегетативної нервової системи. Медіатори і рецептори ВНС. Рефлекси ВНС. Рефлекси гангліїв ВНС. Спинальні рефлекси ВНС. Спинальний шок. Рефлекси стовбура мозку. Значення гіпоталамуса в регуляції вегетативних функцій.

Тема 5. Загальні рефлекторні центри нервової системи

Спинний мозок. Рефлекси спинного мозку. М'язовий тонус. Спеціальні мотонейрони, що іннервують дихальну мускулатуру. Вегетативні нейрони, що іннервують всі внутрішні органи. Провідна функція спинного мозку. Довгастий мозок і варолієв міст. Середній мозок. Проміжний мозок. Таламус. Підкоркові вузли. Мозочок.

Тема 6. Фізіологічні основи системи кровообігу. Регуляція кровообігу. Регуляція діяльності серця

Великий і малий кола кровообігу. Фізіологічні властивості серцевого м'яза. Автоматія серця. Збудливість серця. Провідність серця. Скоротність серцевого м'яза. Електричні процеси в серці. ЕКГ. Частота серцевих скорочень у спокої і при м'язовій діяльності. Фази серцевого циклу.

Об'єм крові. Іннервація серця. Центри серцевих нервів. Рефлекторна регуляція діяльності серця. Гуморальна регуляція діяльності серця. Регуляція функціонального стану судин. Нервові впливи на судини. Гуморальні впливи на судини.

Тема 7. Фізіологія зовнішнього дихання. Регуляція дихання та транспорт газів

Зовнішнє (легеневе) дихання. Газообмін. Механізми вдиху і видиху. Загальна ємкість легенів (дихальний об'єм, резервний об'єм вдиху, резервний об'єм видиху, залишковий об'єм). Життєва ємність легенів. Вентиляція легенів. Можливості і обмеження вентиляції легенів. Обмін газів між альвеолярним повітрям і кров'ю капілярів легенів. Перенесення кисню. Перенесення вуглекислого газу. Обмін газів між кров'ю і тканинами. Перехід кисню з крові в тканині. Перехід вуглекислого газу з тканин в кров. Регуляція дихання. Дихальний центр. Автоматія дихального центру. Іннервація дихальних м'язів. Гуморальна регуляція дихання. Роль вищих відділів мозку в регуляції дихання. Дихання при фізичній роботі. Узгодження дихання з рухами. Адаптація дихання до рухів. Вентиляція легенів. Доставка кров'ю кисню тканинам і вуглекислого газу до легеням. Кисневий запит і його задоволення. Максимальне споживання кисню. Кисневий борг.

Модуль 3

«Долікарська медична допомога у невідкладних станах»

Тема 1. Загальні принципи надання першої долікарської допомоги

Характеристика перев'язувальних матеріалів. Пов'язки бинтові, клейові, хусткові, гіпсові. Види пов'язок: захисні, тиснучі, лікувальні, коригувальні. Правила і техніка накладання пов'язок на голову та грудну клітку.

Техніка накладання пов'язок на живіт і грудну клітку. Оклюзійна пов'язка на грудну клітку. Пов'язки на кінцівки: циркулярна, спіральна, черепащача, на палець і пальці кисті, колосовидна, восьмиподібна на кисть, Дезо. Асептика та антисептика (визначення понять). Види антисептики. Збереження принципів асептики та антисептики при наданні першої долікарської допомоги.

Тема 2. Відкриті пошкодження. Рани. Перша долікарська допомога

Рани. Визначення поняття, класифікація, небезпека окремих видів ран. Методика оцінки ран (нейроваскулярний компонент, площа й глибина втрати тканин, ступінь забруднення, локалізація). Перша долікарська допомога при різних видах ран.

Тема 3. Кровотечі та крововтрата. Перша долікарська допомога

Кровотечі. Визначення, класифікація кровотеч. Способи тимчасової зупинки кровотеч (притиснення рани, припідняття+притиснення, пальцеве притиснення проєкційних точок, шинування, накладення джгута, стискаюча пов'язка, накладення затискача, тампонада носа): техніка, покази, протипоказання, типові помилки. Правила асептики та антисептики при зупинці кровотеч. Кінцеві методи зупинки кровотеч. Геморагічний шок. Особливості, небезпеки та клінічні ознаки внутрішніх кровотеч.

Тема 4. Травматизм та ушкодження. Збір анамнезу

Класифікація, механізм, види травм. Вивчення місця травми (обставини, засоби захисту, обтяжуючі чинники). Способи евакуації потерпілого з аварійного автомобіля (повільний, швидкий). Способи стабілізації потерпілих. Пріоритети дій на місці події (первинний огляд, вторинний огляд “від волосся до кінчиків пальців”, збір анамнезу, заходи на місці травми). Методика детального вторинного огляду. Принципи збору анамнезу та огляду травмованих. Життєво важливі параметри (пульс, артеріальний тиск, частота дихання). Види пошкоджень, що вимагають негайного реагування. Поняття “золота година” та “платинові півгодини”. Підготовка потерпілих до транспортування. Реєстрація необхідної медичної інформації. Пріоритети дошпитального лікування.

Тема 5. Правила та методи транспортної іммобілізації

Види транспортування. Переміщення потерпілого з положення сидячи і лежачи. Перенесення на ношах і руках. Правила перевезення. Види пов'язок та засоби, що використовуються для транспортної іммобілізації. Травми у дітей: епідеміологія й механізм, анатомофізіологічні особливості. Принципи обстеження та надання першої медичної допомоги. Основи догляду за травмованими. Заходи асептики й антисептики.

Тема 6. Долікарська допомога при переломах кінцівок

Переломи кісток. Діагностика й перша медична допомога. Послідовність медичних дій при ускладнених переломах. Діагностика вивихів, перша медична допомога. Травматичні ампутації: перша медична допомога. Закриті пошкодження м'яких тканин: класифікація, діагностика, перша медична допомога.

Тема 7. Долікарська допомога при травмах голови та хребта

Травма голови: механізм травми. Методика обстеження травмованих. Оцінка важкості травми голови: анамнез, механізм, життєво-важливі показники, шкала Глазго, соматичний огляд. Діагностичні ознаки різних типів травми. Тактика невідкладної допомоги: первинний огляд, іммобілізація, транспортування, вторинний огляд. Помилки першої допомоги. Травма хребта: механізм травми.

Методика обстеження хребта. Спинальний шок, тетра- і параплегія. Тактика невідкладної допомоги: первинний огляд, іммобілізація, транспортування, вторинний огляд. Динамічне спостереження. Помилки першої допомоги.

Тема 8. Долікарська допомога при травмах грудної клітки, живота і тазу

Травми грудної клітки: механізм травми. Методика обстеження органів грудної клітки. Відкритий, закритий та клапанний пневмоторакс, масивний гемоторакс, тампонада серця, балотуюча грудна клітка, травма серця, обструкція дихальних шляхів. Принципи дошпитальної допомоги. Помилки першої допомоги. Травми органів черевної порожнини й тазу: механізм травми. Методика обстеження. Ускладнення, загрозові для життя (внутрішньочеревна кровотеча, перитоніт, евісцерація).

Тема 9. Долікарська допомога при опіках, відмороженнях, електротравмі

Методика обстеження обпечених (визначення глибини, площі й важкості опіку). Принципи реанімації і надання першої медичної допомоги обпеченим та ураженим електричним струмом. Інгаляційні ураження. Хімічні, променеві та радіаційні опіки: особливості діагностики та першої медичної допомоги.

Тема 10. Долікарська допомога при отруєннях

Оцінка стану пацієнта – функція дихання, серцево-судинна система, свідомість, збір необхідної інформації. Отруєння грибами. Перша медична допомога при отруєннях: техніка промивання шлунка, антидоти, сорбенти, деякі медичні препарати. Укуси отруйних тварин та комах: невідкладна допомога. Догляд за пацієнтами, що перенесли отруєння.

Тема 11. Долікарська допомога при гострих „терапевтичних” захворюваннях органів серцево-судинної і дихальної систем

Інфаркт міокарда, гостра серцево-судинна недостатність, кардіогенний шок, аритмії, гіпертонічний криз; долікарська допомога. Приступ бронхіальної астми, долікарська допомога. Алергія, анафілаксія, алергени. Клінічні прояви та варіанти перебігу (блискавичний, астматичний, кардіальний, неврологічний, абдомінальний, шкірний). набряк легень. набряк Квінке. Долікарська допомога.

Тема 12. Шок. Колапс. Кома. Долікарська допомога

Порушення свідомості, шок, колапс, кома: визначення, етіологія, оцінка стану хворого (первинний огляд, анамнез соматичне обстеження). Дошпитальна допомога при комах неясної етіології: травми голови, діабет (гіпоглікемія, гіперглікемія, кетоацидоз), серцево-судинні хвороби (кардіогенний шок, аритмії), судоми (епілепсія), інсульт, гіпо- та гіпертермія, анафілаксія (ліки, укуси комах, продукти), отруєння (прийом всередину, чадний газ).

Тема 13. Долікарська допомога при гострих хірургічних захворюваннях органів черевної порожнини

Захворювання, об'єднані терміном «гострий живіт»: гострий апендицит, холецистит, панкреатит, перфораційна виразка шлунка та 12-ти палої кишки, защемлені грижі, кишкова непрохідність. Перша допомога. Помилки першої допомоги.

Тема 14. Екзогенні чинники, катастрофи та стихійні лиха: визначення, причини, епідеміологія невідкладних станів

Фізіологія терморегуляції. Гіпотермія, гіпертермія, сонячний удар, тепловий удар, утоплення в прісній та солоній воді, загальне охолодження, замерзання,

ураження блискавкою, інтоксикації при укусах комах, змій, павуків, морських безхребетних – клінічні прояви та перша медична допомога.

Модуль 4 **«Нейромоторні розлади»**

Тема 1. Розлади центральної нервової системи

Ураження центральної нервової системи. Гостре порушення мозкового кровообігу, причини, види, симптоми, характеристика. Черепно-мозкова травма, причини, класифікація. Хребетно-спинномозкова травма, причини, класифікація, рівні пошкодження, неврологічні симптоми.

Тема 2. Основні симптоми та синдроми нейромоторних розладів

Біль, порушення амплітуди руху, парези та елегії, порушення м'язового тону, чутливості, стану свідомості, когнітивних функцій, м'язова атрофія, набряки, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації. Порушення рухових функцій: присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, штовхання, піднімання.

Тема 3. Оцінка порушення рухових функцій при ураженнях нервової системи

Тести на визначення м'язового тону. Тести на визначення м'язової сили. Тести на визначення м'язової витривалості. Тести на рівновагу та координацію. Оцінка ураження функцій при гострому порушенні мозкового кровообігу, черепно-мозковій травмі, хребетно-спинномозковій травмі.

Модуль 5 **«М'язово-скелетні розлади»**

Тема 1. Травми опорно-рухового апарату

Вивихи, переломи, забої та розриви м'яких тканин. Основні симптоми та синдроми порушень опорно-рухового апарату: біль, порушення амплітуди руху, зменшення м'язової сили, м'язова атрофія, набряки, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації.

Тема 2. Захворювання опорно-рухового апарату

Дегенеративно-дистрофічні ураження суглобів: артрити та артрози. Види, їх характеристика. Порушення постави, сколіоз. Причини, види, симптоми.

Тема 3. Основні клінічні методи діагностики порушень опорно-рухового апарату

Засоби та методи обстеження: опитування, огляд, антропометрія. Оцінка сили м'язів, оцінка амплітуди рухів, оцінка болю.

Модуль 6 **«Розлади серцево-судинної та дихальної систем»**

Тема 1. Порушення у роботі дихальної системи.

Основні симптоми порушень дихальної системи: кашель, задишка, запаморочення, приступ ядухи, біль, включення у роботу допоміжних дихальних

м'язів, тахікардія, ціаноз, набряк, аритмія, серцебиття, ослаблене дихання, жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання, крепітація, хрипи, шум тертя плеври, коробковий перкуторний звук, тупий (притуплений) перкуторний звук, тимпанічний перкуторний звук, катаральні зміни. Основні захворювання дихальної системи та їх характеристика: бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма.

Тема 2. Порушення у роботі серцево-судинної системи.

Основні симптоми порушень серцево-судинної системи: підвищення кров'яного тиску, зниження кров'яного тиску, серцевий напад, синдром дихальної недостатності, синдром серцевої недостатності, бронхообструктивний синдром, загально інтоксикаційний синдром, бронхо-легенево-плевральний синдром, легеневе серце, накопичення повітря у плевральній порожнині, накопичення ексудату у плевральній порожнині, плевральні спайки, спадання легеневої тканини, фіброз, склероз, деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини, гіпер-гіпотонічний криз, порушення ритму і провідності серця. Основні захворювання серцево-судинної системи та їх характеристика: артеріальна гіпертензія, ішемічна хвороба серця, стенокардія, пороки серця, міокардит, інфаркт міокарда.

Тема 3. Методи обстеження серцево-судинної та дихальної системи.

Опитування, огляд, антропометрія, пальпація, перкусія, аускультация. Обстеження осіб різного віку методами: спірографії, пневмотахометрії, пікфлоуметрії, пульсооксиметрії, тонометрії.

РОЗДІЛ II. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДО ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ АНАТОМІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ»

1. Розкрийте структуру скелету та його функції.
2. Охарактеризуйте структурні елементи хребця.
3. Опишіть будову верхньої кінцівки.
4. Опишіть будову нижньої кінцівки.
5. Охарактеризуйте форми м'язів: довгі, короткі, широкі, кільцеподібні м'язи.
6. Опишіть функції м'язів тулуба.
7. Охарактеризуйте м'язи, що беруть участь у рухах поясу верхньої та нижньої кінцівок.
8. Розкрийте структурні та функціональні особливості органів травної системи.
9. Розкрийте структурні та функціональні особливості органів дихальної системи.
10. Розкрийте структуру та функції сечовидільної системи.
11. Розкрийте структуру та функції серцево-судинної системи.
12. Розкрийте структуру та функції серця.
13. Опишіть лімфатичну систему й органи імуногенезу.
14. Розкрийте структуру та функції спинного мозку.
15. Розкрийте структуру та функції головного мозку.
16. Розкрийте структуру та функції вегетативної нервової системи.
17. Розкрийте структуру та функції аналізаторів.
18. Опишіть будову шкіри.
19. Розкрийте структуру та функції кісток та їх з'єднання.
20. Розкрийте структуру та функції черепа.
21. Розкрийте основні принципи формування і регуляції фізіологічних функцій цілісного організму.
22. Опишіть особливості нервово-м'язової передачі імпульсу.
23. Охарактеризуйте функції центральної нервової системи.
24. Охарактеризуйте структуру нервово-м'язового синапса.
25. Назвіть та опишіть загальні рефлекторні центри нервової системи.
26. Охарактеризуйте функції крові.
27. Розкрийте фізіологічні основи системи кровообігу.
28. Опишіть регуляцію кровообігу, регуляцію діяльності серця.
29. Опишіть фізіологічні механізми зовнішнього дихання.
30. Розкрийте фізіологічні основи травлення.
31. Дайте характеристику стихійним лихам та розкрийте основу долікарської допомоги при них.
32. Дайте характеристику катастрофам та розкрийте основу долікарської допомоги при них.
33. Дайте характеристику екзогенним чинникам та розкрийте основу долікарської допомоги при них.
34. Назвіть гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини.
35. Дайте визначення порушенню свідомості, шокові, колапсу, комі.
36. Назвіть гострі «терапевтичні» захворювання органів серцево-судинної і дихальної систем.

37. Опишіть долікарську допомогу при отруєннях.
38. Опишіть долікарську допомогу при електротравмах.
39. Опишіть долікарську допомогу при відмороженнях.
40. Опишіть долікарську допомогу при опіках.
41. Опишіть долікарську допомогу при травмах тазу.
42. Опишіть долікарську допомогу при травмах живота.
43. Опишіть долікарську допомогу при травмах грудної клітки.
44. Розкрийте діагностичні ознаки різних типів травми.
45. Опишіть травми голови: механізм травми.
46. Назвіть закриті пошкодження м'яких тканин: класифікацію, діагностику, першу медичну допомогу.
47. Визначте види переломів кісток. Діагностика й перша медична допомога.
48. Перелічіть види пов'язок та засоби, що використовуються для транспортної іммобілізації.
49. Розкрийте правила та методи транспортної іммобілізації.
50. Опишіть підготовку потерпілих до транспортування.
51. Опишіть класифікацію, механізм, види травм.
52. Розкрийте особливості, небезпеки та клінічні ознаки внутрішніх кровотеч.
53. Дайте визначення та класифікацію кровотеч.
54. Опишіть першу долікарську допомогу при різних видах ран.
55. Дайте характеристику відкритим пошкодженням.
56. Опишіть техніку накладання пов'язок на грудну клітку.
57. Опишіть техніку накладання пов'язок на живіт.
58. Розкрийте правила і техніку накладання пов'язок на грудну клітку.
59. Розкрийте правила і техніку накладання пов'язок на голову.
60. Дайте характеристику перев'язувальних матеріалів.
61. Охарактеризуйте ураження центральної нервової системи.
62. Охарактеризуйте клінічні ознаки гострого порушення мозкового кровообігу.
63. Охарактеризуйте клінічні ознаки черепно-мозкової травми.
64. Опишіть хребетно-спинномозкову травму.
65. Розкрийте основні симптоми та синдроми нейромоторних розладів.
66. Назвіть порушення рухових функцій.
67. Розкрийте сутність тестів для визначення м'язового тону.
68. Розкрийте сутність тестів для визначення м'язової витривалості.
69. Розкрийте сутність тестів для визначення рівноваги та координації.
70. Проаналізуйте оцінку ураження функцій при гострому порушенні мозкового кровообігу.
71. Проаналізуйте оцінку ураження функцій при черепно-мозковій травмі.
72. Проаналізуйте оцінку ураження функцій при хребетно-спинномозковій травмі.
73. Розкрийте функції різних структур опорно-рухового апарату людини.
74. Визначте причини порушень функцій опорно-рухового апарату людини.
75. Охарактеризуйте клінічні ознаки вивихів, переломів, забоїв та розривів м'яких тканин.

76. Охарактеризуйте клінічні ознаки дегенеративно-дистрофічного ураження хребта.
77. Назвіть основні симптоми та синдроми порушень опорно-рухового апарату.
78. Розкрийте засоби та методи обстеження: опитування, огляд, антропометрія.
79. Проаналізуйте оцінку сили м'язів, оцінка амплітуди рухів, оцінка болю.
80. Розкрийте основні симптоми порушень дихальної системи.
81. Розкрийте основні захворювання дихальної системи та їх характеристика.
82. Розкрийте основні симптоми порушень серцево-судинної системи.
83. Надайте загальну характеристику захворювань серцево-судинної системи.
84. Охарактеризуйте методи обстеження функціонального стану серцево-судинної системи.
85. Охарактеризуйте методи обстеження функціонального стану дихальної системи.
86. Проаналізуйте показники спірографії.
87. Охарактеризуйте методику проведення пневмотахометрії.
88. Охарактеризуйте методику проведення спірографії.
89. Розкрийте пульсооксиметрію, як метод обстеження осіб різного віку.
90. Розкрийте методичні особливості проведення тонометрії.

РОЗДІЛ III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Результати складання додаткового вступного випробування із дисципліни «Основи анатомії та фізіології людини» оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

100 балів надається вступнику за написання роботи. Тест містить 25 завдань. Кожне завдання оцінюється максимум в 4 бали. З суми отриманих балів складається підсумкова оцінка абітурієнта.

Оцінювання знань вступників оцінюється на підставі наступних критеріїв:

5-бальна шкала оцінювання							
2 (незадовільно)		3 (задовільно)		4 (добре)		5 (відмінно)	
200-бальна шкала оцінювання							
100-119		120-159		160-174		175-200	
Критерії оцінювання знань							
абітурієнт володіє навчальним матеріалом частково, допускає суттєві помилки, викладає матеріал непослідовно та нелогічно, не володіє навичками аналізу навчального матеріалу, не вміє його узагальнювати, робити висновків та аргументувати їх, не висловлює власної думки		абітурієнт володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, демонструючи знання отримані лише з основної літератури, допускає суттєві помилки, викладає матеріал непослідовно, демонструє часткові вміння аналізу навчального матеріалу, але має значні труднощі з його узагальненням та формулюванням висновків, не вміє їх аргументувати, не виявляє самостійності думки, власної позиції		абітурієнт дає фрагментарну відповідь на питання білета; володіє значним обсягом навчального матеріалу, що свідчить про оволодіння ним основною та частково додатковою літературою з курсу; викладає свої думки логічно та послідовно, проте допускає окремі помилки та неточності; демонструє здатність до аналізу та узагальнення; вміє робити висновки, проте має певні труднощі з їх аргументуванням, а тому уникає висловлювання власної позиції		абітурієнт дає повну відповідь на питання білета; вільно володіє навчальним матеріалом; демонструє глибокі знання з різних розділів програми; логічно та послідовно викладає навчальний матеріал; демонструє знання отримані як з основної, так і з додаткової літератури; вміє аргументувати свою думку; демонструє свою світоглядну позицію; проявляє творчий підхід під час виконання практичних завдань	

Якщо абітурієнт під час додаткового фахового випробування набрав від 120 до 200 балів, то дана кількість балів вважається достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до відповідної конкурсної пропозиції.

РОЗДІЛ ІV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Література з дисципліни «Анатомія людини»

1. Анатомія та фізіологія дитини / Г.І. Мардар (уклад.). Чернівці : Рута, 2002. 176 с.
2. Ковешніков В.Г., Савро В.О. Фізіологія з основами анатомії людини Луганськ : ЛДМУ, 2003. 319 с.
3. Козлов В. И. Анатомия соединений : учебное пособие. Москва, 2014. 103 с.
4. Коляденко Г.І. Анатомія Київ: Либідь, 2001. 383 с.
5. Людина : Навчальний атлас з анатомії та фізіології. Львів: БаК, 2000. 240 с.
6. Музика Ф., Гриньків М., Куцериб Т. Анатомія людини : навч. посіб. Львів, 2014. 360 с.
7. Свиридов О.І. Анатомія людини / ред. проф. І.І.Бобрика. - К.: Вища школа, 2000. 399 с.
8. Сікора В.З. Анатомія живота: навч. посібник / В.З. Сікора, О.О. Устянський, В.Ю. Ільїн та ін. Суми : СумДУ, 2008. 186 с.
9. Хоменко Б.Г., Дідков О.М. Анатомія і фізіологія дитячого організму Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2004. 381 с.
10. Цибульник Л.О. Анатомія і основи фізіології людини з елементами патології / Т.С. Прокопенко (ред.) Харків : Видавництво НФаУ; Золоті сторінки, 2005. 528 с.

Література з дисципліни «Фізіологія людини»

1. Агаджанян Н. А., Торшин В. И. Основы физиологии человека. Москва: РУДН, 2001
2. Камкин А. Г. Большой практикум по физиологии Москва : Академия, 2007
3. Плахтій П. О., Кучерук О. О. Фізіологія людини. Нейрогуморальна регуляція функцій. Київ : Професіонал, 2007
4. Солодков А. С. Сологуб Е. Б. Физиология человека. Общая. Спортивная. Возрастная. Москва : Олимпия, 2005
5. Уилмор Х., Д. Костилл. Физиология спорта и двигательной активности Киев : Олимпийская литература, 2001
6. Филимонов В. И., Бражников А. Н. Физиология с основами анатомии человека. Запорожье, 2000
7. Шмидт Р. И., Тевс Г. В. Физиология человека. Киев: Олимпийская литература, 2005

Література з дисципліни

«Долікарська медична допомога у невідкладних станах»

1. Абрагамович О.О., Бродик О.В., Файник А.Ф. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб. Львів, 2007. 297 с.

2. Афанасьев В.В. Неотложная токсикология : руководство для врачей Москва : Гэотар-медиа, 2009. 379 с.
3. Жидецький В.Ц., Жидецька М.Є. Перша допомога при нещасних випадках: запитання, завдання, тести та Київ : Основа, 2003. 124 с.
4. Клименко М.О., Нетюхайло Л.Г. Опікова хвороба (патогенез і лікування) Полтава, 2009. 118 с.
5. Основи медичних знань / О.Ф. Головка, П.Д. Плахтій, В.О. Головка. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2006. 291 с.
6. Петрик О.І., Валецька Р.О. Перша допомога при дорожньо-транспортних пригодах. Луцьк : Вежа, 2000. 64 с.
7. Приходько І.І. Перша медична допомога: Навч. посіб. Харків, 2006. 55 с.
8. Чуприна О.В., Гищак Т.В., Долинна О.В. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка Київ : Паливода А.В., 2006 215 с.

Література з дисципліни «Нейромоторні розлади»

1. Бадалян Л. О. Невропатология. Москва : Изд. центр «Академия», 2003
2. Воронін Д. М., Павлюк Є. О. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи. Хмельницький : ХНУ, 2011. 143 с.
3. Гуляева М. В., Піонтковська Н. І., Піонтковський М. І. Шкали в нейрореабілітації. Київ, 2014. 68 с.
4. Кадыков А. С., Черникова Л. А., Шахпаронова Н. В. Реабилитация неврологических больных. Москва : МЕДпресс-информ, 2008
5. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи. Київ : Олімпійська література, 2006
6. Практикум по неврологии / Под ред. Ю. С. Мартынова. Москва : Знание-М, 2000
7. Штульман Д. Р., Левин О. С. Неврология. Справочник практикующего врача. Москва : МЕДпресс-информ, 2002

Література з дисципліни «М'язово-скелетні розлади»

1. Герцик А. М. Структура процедури обстеження опорно-рухового апарату у фізичній реабілітації. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2007. №9. С. 23–25.
2. Голка Г.Г., Бур'янов О.А., Климовицький В.Г. Травматологія та ортопедія. Київ, 2014. 416 с.
3. Згурский А. Мифы о болях в спине. СпортКаста. 2018. URL.: <https://sportcasta.com/trainer/training/zdorovye/myfy-o-bolyah-v-spyne>
4. Капанджи А. И. Верхняя конечность. Физиология суставов. Москва : Эксмо, 2009.
5. Капанджи А. И. Нижняя конечность. Функциональная анатомия Москва : Эксмо, 2009.
6. Капанджи А. И. Позвоночник. Физиология суставов. Москва : Эксмо, 2009.

7. Пархотник И. И. Физическая реабилитация при травмах верхних конечностей. Киев : Олимпийская литература, 2007.

Література з дисципліни

«Розлади серцево-судинної та дихальної систем»

1. Вейдер С. Кардиотренировка. Справочник-путеводитель для начинающих / Ростов-на-Дону : Феникс, 2007
2. Заболевания сердца и реабилитация / Под общ. ред. М. Л. Поллока, Д. Х. Шмидта. Київ : Олимпийская литература, 2000
3. Івасик Н. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання. Львів, 2012. 192 с.